

38. Ýmislegt um Sjúkrasamlag Reykjavíkur
og hvenær það var stofnað.

---

7 sundurlaus blöð.

Sjúkrasamlag Reykjavíkur (S.R.)

*Á áhrif, áhrifast þess, sem hefur verið í m. löpdi stjórnað frá þessum þingi
þingmannaþingssamlag, er hún hefur náðstgjaflega í samþykkingu yðra svo samþykki
gott stund í fram og þess, hún þess stjórnað með þess þess í fram á milli, hvenær
þess mundi, ef stjórnað milli samþykkingu milli stjórnað milli samþykkingu
þess í samþykkingu. Þess stjórnað milli samþykkingu milli samþykkingu
samþykkingu stjórnað milli samþykkingu milli samþykkingu milli samþykkingu
samþykkingu milli samþykkingu milli samþykkingu milli samþykkingu milli samþykkingu*

114

Hd

Á síðasta aðalfundi þess, sem haldinn var f. m. lagði stjórnin fram ymsar þrjú
þyngslaga laga breytingar, er hún faldi nauðsynlegar að samþykktar yðdu svo samlagis
gæti starfað ífram og forði hún yms óhræðjandi tölu fyrir því í fundinum, hversu
fara mundi, ef ekki fengist meira samræmi milli telna og gjalda samlagisins en verid
hafði að undanförunu. Vegna einhveris misstæðnings vóðu þó eigi veigja mestu
breytingarlillegur stjórnarinnar samþykktar fundarinnar, svo sem haldinn idgjalds
inn 50 dæra í mánuði, faldin vóðum dýra lyffu í stað annara ódýrari, en þó jafn
godra og hótis að fella niður auk. viðtök og natu vitjana sem á stöðu vóðist til
að spara, ekki ségt úr, meðan kveppan standur yfir. En þetta var þetta felt og
yms ömur gjöld, sem stjórnin hafði látið falla inn undir haldinn mánaðargjalds
inn (50 dæra í mánuði) samþykkt.

Þegar svo stjórn S. R. leitast að staðfestingun stjórnar ráðsins í þeim laga-
breytingunum, sem samþykktar vóru, telur stjórnarráðið að þess komi samlagis
að svo lítlu líti, að ekki sé nót að staðfesta það og bendir því stjórn S. R.
á að halda fund með samlagismönnum til þess, að þjá fram tíðarfið hæg þess borjð.
Ríkisstjórn og bæjastjórn Reykjavíkur hafa úr síðastl. ári ségt lofsveðan
stæðning í starfssemi S. R. með því að veita samlaginu styrki til þess að hómast
framt úr kröggum síðasta ári; þetta hafa og allir viðstæðfama samlagisins
einuig gert og eiga þeir þessu stæðdar fyrir það. Þess er því ekki að vonta að stjórn
S. R. sé fús í að veita haitu náðir þessara stofnana sta manna um jafn mikil
framtöl úr einu og síðastl. ári: Samlagismenn sjálfir verða að gera eitthvæð í þessa
eitt líka; þeir verða að stæðja, að þeim verða að leggja eitthvæð í sig sjálfir til þess
að þá notid þeirra nítlu hlennuinda, sem S. R. veitir þeim og stjórn samlagisins
hafa áriðanlega gert stæðdar sína: þeir að hjálpa þeim til þess, með því að atþuga
vel og vandlega alla þá möguleika sem hún telur að gæti orðid samlagismönnum
fyrir borju. Hja öllum þeim mönnum, stjórnar vóðlum og einstöklingum, sem
borju hafa ^{stæðid} svo hversu dýrmet stofnann S. R. er fyrir Reykjavíkurbæ og fjóð-
inn í haital sínu, hafa þau þessu haitid einuinn haitid uppi þannu löng
þessu máli, að sjúkrasamtök Reykjavíkur má ekki leggja stæðing og þess
hafa eins og áður er sagt gjött sitt til að það leggist ekki niður. Hóð vilja
úr samlagismenn sjálfir gera í þessa efni? Vélja þessu neita stjórn sínu, sem
binn er að vinna í mög ári að framgangi þessa máls, algjötuga kauplausit,
um þann teljann auker og þess lítilfjötoga takann þanninn í hlennuinnu, sem
hún fer fram í til þess að samlagisins sé borjð? Verdi sú hanninn í, að notid
fundur stæðfama lillegur stjórnarinnar er fara í þessu átt, þá hlýður að ekki að því
að hún ségi af sér og S. R. verdi að leggja stæðing niður. Vori þá not aldarfförðungs starf-
semi samlagisins, sem úr hafa uti 8000 manna aldri og yngri á þínum vognum þessu.
misstæðing

er stofnað 12. september 1909 af fýr. aðalstjórnsmönnum Jóni Pálssyni. Á stofnufundinum
"mætti 14 menn og ákvaðna þeir að stofna félög þann dag. Ákvað þessara 14 manna miðliá fundinum
hv. lundatalinn fundur. Þjórnin er stýrdi og hafið þá hlutfæring og fjáringu alitara félaga og gef fundar munn-
num fjáringu gáða og gagnaþjónu handlunga um þetta mál." Á stofnufundinum var kveðin bráðabýgðastjórn
"til þess að leggja málum áfram, f.á saminn lög, reitningaform og eyðublað o. s. fr." Á þessari stjórn
vorn kveðin Jón Pálsson og Gunnar, Hallgrímur og Þorodillson var þessum áður (úti Stóttanum) og Hjálmu-
fyr Sigurðsson var þessum áður (úti Kaupum.)

Bráðabýgðastjórnin skrifaði síðan sama dag bréf til Odd-Fellu- stjórnarar Lúðalfrú nr. 1
hér í Þessávíl og Ólaf Harna, að láta sjúktrosunulaginu í fé fyrir mynd að sjúktrosunulags- lögum
og reitþingum um skiptilag slitara félaga"

Á fundinum þessum, sem bráðabýgðastjórnin hélt í miðbæðis og með stofnufundinum 17. og 21.
október, 14. nóvember voru með og samþykkt lög samlagarinn og í síðasta fundinum (14. nóv.)
október, 14. nóvember voru með og samþykkt lög samlagarinn, og var hinn þessum stjórn:

Kveðin fyrsta stjórnundar þess samlagarinn, og var hinn þessum stjórn:

- Jón Pálsson (formáður), Pétur G. Gunnarsson, Hallgrímur og Þorodillson, Eggert Ólafsson,
Carl Pálsson, Ágústinnur Magnússon og Þórn. og Þjórnsson (sem með stjórn undar).
Pétur Lophvasson og Sigvater Þorjónsson (sem vara- með stjórn undar).
Ender, ströðmanninum voru kveðin, Haukur Daníelsson og Þorodillson og Helmsus þessum landstjóri
og til vana, Sigvater og Þjannarson og Hjálmufrú Sigurðsson.

Þá var og gjörðin samningur milli Ráðs og félaga Þessávílunnar (S. R.) og S. R., ^{500 og} ^{Stjórn}
samningur um gjaldar dæm, ^{undir þessum} bláum ^{og} eyðublað fyrir gjaldsetla og innlötuð bláum.

Það er slóti fyrir en 29. janúar 1910, að fyrsta Tímsseltundurinn sem samþykktur.
Á þessum fundinum, sem haldurinn voru: fyrsta ári samlagarinn, þessum 90 hluthóðum
samlagarinn í það eða 5de metaltali: kvartum fundi. Til samantvæðar má geta
þess, að á þessum fundinum sem haldurinn höfu veid: þessum ári, höfu 303 hluthóðum manna
þessum ein eða að metaltali um 40 hluthóðum samst. m.: kvartum fundi. Tvo síðastl.
ári (1927 og 1928) var metaltal þessum einnig um 40 hvert árið.

Árið 1913 - eftir þessum ári stöfnun: samlagarinn
er metaltalinn talan 151, en í þessum fer að kveðin stjórn í stjórnun og á einnig
fundu 1915 þessum um 68 manna, enda er lágmarki lanna innsetjunda bróðr þessum ári
um 1200 kr. í 1800 kr. en lanna talan stjórn höfu ávætt veid samlagarinn einn þessum
veitli þessum í Gótu og fyrst um ári kveðin í þessum lög þessum

46 3376 / 19998

Á síðasta dalfundi þess, sem haldinn var 20. f. m. Laði stjórnin fram ymsar lagaþröppingar, er hún að vel athuguðu máli taldi nauðsynlegt að samþykktur yrðu, svo að samlagid gæti starfað áfram, án þess að lenda í sömu þröggum sem það komst í síðastl. ár. Tilgjörnar voru vel skýrðar og röðstuddar í fundinum og sýnt fram á, að án samræmis þess er í þeim falið, vöri óhugsanlegt að samlagid gæti starfað áfram vegis. Þrátt fyrir þetta kom þó svo mikill misstælingur fram meðal fundarmanna, að þeir feldu flestar lagaþröppingar tilgjör stjórnarinnar og einhenni þó er veigisvæstar voru: Hóttum idgjalda um 7 kr. á ári, fátökum dýpra lyffja, er vilja matku fyrir öðrum öðrum lyffum, sem að hádi telur gera sama gagn. og lofo að fella niður aukavæðtol og vitjanir að núturlagi, sem stjórninni virðist að spara matki og spara þyfftí ni, meðan kr. gæpa stöndur yfir.

Smílli telur og gjalda,
S.R.

Þegar svo stjórn S. R. leitadi staðfestingar í þeim lagaþröppingum sem samþykktar voru á fundinum, taldi stjórnarráðið, í bréfi sínu til stjórnar S. R., dags. 4. f. m., að þó komi samlaginn að svo litlu lídi, að ekki vöri umt að staðfesta þó einar úr af fyrir sig að á gagngjordari trygginga fyrir fram til samlagisins. Þáframt benti stjórnarráðið stjórn S. R. í sama bréfi í það, að nauðsynlegt vöri að halda fund í samlaginum til fyrsta og kjöpa þessu í lag.

Af þessu er andsoth, að hér er um nýj alvarlegt mál að ræða. Allir þeir, er bostan stílingu hafa sýnt í starfsemi S. R. og hafa styrkt þá mig og lofsamlega, ríkisstjórn, bæjarstjórn og einstaklingar, hafa sagt og seji: "Sjúkrosasamtögn Reykjavíkur má ekki leggja st. vinder!" Hins vegar virðast sumir meðl. sjúkrosasamlagsins sjálfs, a. m. k. þeir er vöru til þess - samstoga í hysum lagis og af misstílingi - eiga það með að stílinga það, hve hóttalegt það getur verið fyrir þá og S. R. í heild sinni "að spara stíldingum en lóta dalinn fjúta" "að spara sér 7 kr. idgjaldshóttum á ári og fátökum hlummiendi við sig, sem þeir geta vel án verid, a. m. k. í bili, en eiga svo á hattu að missa alla opstæra styrki til samlagisins. Þeir etta ávindaletu að stílinga það manna bost, að þeir verda að leggja eitthvad í sig sjálfir, til þess að f. notid þeirra miklu hlummienda, sem S. R. ávitaletu vaitir þeim, ef slagsata sjúktómsan bost þeim að höndum engu síðum en ríkisstjórn, bæjarstjórn og allir vindsstíttamann S. R. stílinga þetta með allri framkomu sinni gagni vart samlaginum. Þeir verda einnig að stílinga það, að þóer sí, stjórn sem þeir kjósa til þess að hafa forstöðu félags þeirra á handi, getur ekki til lengdar, gænjid fyrir hvers manns dýr"

Tað fella tilgjör samlagis stjórnarinnar,

L þau

Þessu samtrín er

Tyrir spjörnis

Árið 1934, hinn 18. september var Sjúkrasambag Reykjavíkur talið vera 25 ára
ad aldri og var útværðingin líklegt um það sama dag og þessi fjórðungsaldar-
afmælisfesta minnst.

Þessi

Árið 1936 er stofnun Sjúkrasambags Reykjavíkur minnst í riti frá Dr.
Theot. Jón Halgason sardi; í titli af 100 ára afmæli Reykjavíkur - Reykjavík
1786-1936". Þar segja Christjánus svo:

"Sjúkrasambag Reykjavíkur var stofnað 1. júlí," og er talið um ad við 178, ad
hann er þar við 1. júlí 1936.

Árið 1941, hinn 14. ágúst, hefur Víga þáð afnir stúfstofu stjórna Sjúkrasambags
Reykjavíkur, en talið af þyri: "Hvað hefur þetta Sjúkrasambagid störfad?" Þessu
svaran stúfstofustjórnin á þessa hátt:

"Sjúkrasambag Reykjavíkur er stofnað samkvæmt lögum um alþjóðtryggingu
nr. 26 frá 1. febrúar 1926... og hóf starfssemi sína 11. júlí sama ár, og var þá í
fyrsta mánuði sínum ein tólfir frá þá sambagid opnaði stúfstofu sína í Austurvöðum 10, en
þar var stúfstofunum þangað til 14. maí s. l., d. fluttu var í Tryggvavegu 28."

Hvað segja þér sattu og hattu frá, og hvern ósattu og rannst, eða vilbundi?

Var þetta Sjúkrasambag Reykjavíkur, sem hélt 25. afmælisdag sínum 18. Sept. 1934 100 innvi-
laust, ad þessu var ad engu getid síðan? Hafi þáð engu stúfstofu eða afmælisstúf? Eða var
þáð af öðrum tyri meðlun þessu og þáð sambagid Reykjavíkur?

Tyrir spjörnis þessu er svarið til þessu, en þessu er svarið til þessu.

til að bindja um styrki á ofan í á því til styrktar, ef þeir vilja ekkert
í eigi leggja sjálfir í þessu efni fram yfir það sem venjulegt er, þegar
alstúdar og allt Kr. e. f. er að.

S. R. mun úr orðið hafa hátt í 8. jún. m. annas, eldri og yngri, í sínum vagnum;
það mun hafa notið uddi 40 jún. Kr. styrkja frá ríkissjóði og Bójar sjóði síðastl.
ár, auk fullra 21 jún. Króna afsláttar af viðskiptum sínum við lotuna, lyfta-
búðir og sjúkroki. Stjórn S. R. hefir alla tíð unnið og vinnur störf sín í
þágu þess endurgjaldslausa (sumir þeirra hafa þegar verið í stjórn þess
frá stofnlopi eða í 24. ár) og af 236 jún. Kr. viðskipta veltu samlagis
nam allur starfskötunum þess (vinnu á skrifstofu og annar kottunum)
tíund. 6% síðastl. ár.

Er nú hugsanlegt, að samlagismenn fellu tillofnum þeir er stjórn S. R. ber fram á nokkuð
fundir og sem allar fara í þá átt að tryggja tilveru samlagis og sjá því bozið?
Fari svo, sem ólíklegt er að verði, þegar samlagismenn hafa átt sig á málinu
og sjá hvort þeir myndu þá hefir fyrir þá, þá er enginn annar kottun fyrir samlago-
stjórnina fyrir hendi en sá, að segja samlagisum eltið og jafna skuldum þess niður
í samlagismenu sjálfa, samkv. lögunu um sjúkroksamulag og lögun S. R. sjálfs, þeir
er í gildi um. Tíundi þá myndu þeir kynnloga við og sakna vinnu í það þar
sem samlagid er, og þeir er engar þakir verda góldnar er að slíta hefdu unnið.
Lér er um svo mikils vort velgendar mál fyrir Reykjavíkurborg og landmann
alla að nota, að í full ástæða er til að stöva á málinu S. R. að athuga
það sem bozið, að meta í grundinn (sem haldinn verður úr nokkuð lögu)
og foku styrksamulaga ákvörðun í málinu, því, Sjúkroksamulag Reykjavíkur
má ekki leggja á undur!

Gamall samlagismáður.

39. Þúgal minniorki. Þýsið mikla á
Kjalbrauni hausti 1780, er Reyki-
stafræður um áti á samt þren
áðrum þórum, fjóða fjór og lasta.
Þær vísur um áður þennan eftir
M. á Björnsson.

1 bl. 49.

og vinnum stöfj síu endurgjaldslaus (sumir þeirri höfuð veid stjórn-
inni alla tíð eða í notfellt 24 ár) og af 236 þús. ^{ársveitir samlagins} ~~istilla veitv~~
er allur starfskostnaður þess (vinnu í stafræðu og annar kostnaður) eigi
meiri en niúloga 6% síðastl. ár.

Er mi hugarloft, að samlagsmenn fellu til loj um þess, er stjórnin
ber fram í næsta fundi ^{sem} fara í þá átt, að eigi samlaginn þorjíd. Þessi
svo, sem ólíklegt er að verði, þógar samlagsmenn höfu áttad eigi í málinu,
þá er enginn annar kostur fyrir stjórn S. R. en að sojja samlaginn
slíkið og jafna skuldumum vinnu í samlagsmenu hjálfa, samkv.
"Lögnum um sjúkra samlag" og lögnum S. R. þess er í gildi eru.

Her er svo miðað velferðar mál fyrir Ræðjaviðburð og landsmenn
alla að ræða, að full ástóða er til að stóra í meðlini S. R. að af-
huga það sem bezt, mæta í fundinum (sem haldinn verður mi
næstu daga) og taka stýrusamlega ákvörðun í málinu.

Sjúkra samlag Ræðjaviðburðs verði altri lögjast vinnur!

Sjúkfa,
Tinn